

ที่ มท ๐๔๐๔.๔/ ๒๑๗๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๑๘๗๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีแจ้งว่า อำเภอเวียงสระ ได้หารือการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๓ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรวจสอบบัญชีงวดปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ของเทศบาลตำบลเขานินพันธ์ (เดิม องค์การบริหารส่วนตำบลเขานินพันธ์) แล้วมีข้อเสนอแนะให้มีการเรียกเงินคืน จำนวน ๑๔๓,๑๔๐ บาท เนื่องจากการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ จำนวน ๑๑ รายการ โดยเทศบาลได้ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้ว สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบ ๒ รายไม่ยินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เทศบาลจึงได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยทำการสืบทรัพย์ของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดต่อไป แต่ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองไม่มีทรัพย์สินแต่อย่างใด จึงหารือปัญหาข้อกฎหมายต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวม ๒ ประเด็น ซึ่งจังหวัดพิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว และขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร เพื่อชำระหนี้จะต้องดำเนินการภายในอายุความสองปีหรือไม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า คำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครอง หากผู้อยู่ในบังคับในคำสั่งไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ โดยไม่นำอายุความสองปีซึ่งเป็นอายุความการใช้สิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ และนำอายุความสิบปีซึ่งเป็นอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ นั้น

/เห็นว่า...

เห็นว่า อายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และการใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวสามารถออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินได้ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นมาตรการต่อจากการใช้สิทธิเรียกร้องด้วยวิธีการออกคำสั่ง ซึ่งอาจเปรียบเทียบได้กับการบังคับคดีทางแพ่ง และไม่ได้กำหนดเรื่องอายุความไว้ อย่างไรก็ดี การใช้มาตรการบังคับทางปกครองควรนำระยะเวลาการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลมเช่นกัน กล่าวคือ จะต้องดำเนินการบังคับคดีให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสรีจที่ ๔๙๔/๒๕๔๙ และเรื่องเสรีจที่ ๖๕๕/๒๕๔๖

๒. ประเด็นที่หรือว่า ผลจากการตรวจสอบทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด เทศบาลตำบลเขานินพันธ์จะใช้สิทธิเรียกร้อง โดยการฟ้องบุคคลทั้งสองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เพื่อให้ชำระค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร และจังหวัดมีความเห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ มีประเด็นสำคัญว่า แม้ต่อมาเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่เทศบาลตำบลเขานินพันธ์ ได้ตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองแล้ว ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด เทศบาลจะใช้สิทธิโดยการฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ แต่เทศบาลจะต้องสืบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว จนกว่าจะครบกำหนดอายุความสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และเมื่อครบกำหนดอายุความแล้ว ถ้าหากปรากฏว่า ไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว สิทธิเรียกร้องการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธียึดหรืออายัดทรัพย์สิน และขายทอดตลาดเป็นอันสิ้นสุดลง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖

เห็นว่า เมื่อคำสั่งของเทศบาลตำบลเขานินพันธ์ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ให้ชดใช้เงินตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เทศบาลตำบลเขานินพันธ์ ย่อมต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร แล้วขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง และเทศบาลตำบลเขานินพันธ์ไม่สามารถฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองได้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ซึ่งเทศบาลตำบลเขานินพันธ์จะต้องสืบหาทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองจนกว่าจะครบระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปี นับแต่วันที่เทศบาลออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้เงิน และเมื่อครบสิบปีแล้ว หากไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว เทศบาลย่อมไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อีกต่อไป ความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”